

Minister Klimatu i Środowiska

Paulina Hennig-Kloska

DOZE-I.050.12.2025.AJ
4057495.16407099.13547416
Warszawa, 12-12-2025

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację Posła Marka Krzakały w sprawie zmiany zasad rozliczania energii elektrycznej z instalacji fotowoltaicznych oraz zapewnienia stabilnych warunków rozwoju energetyki prosumenckiej w Polsce, (znak: K10INT13142).

Temat: Stabilność systemu elektroenergetycznego a rozwój OZE: rozliczenia prosumenckie i magazyny energii.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr K10INT13142 Posła Marka Krzakały, przekazuję odpowiedź przygotowaną we współpracy z Ministerstwem Energii, w zakresie pytań zgodnie z jego właściwością.

1. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska prowadzi analizy dotyczące skutków finansowych i inwestycyjnych wprowadzenia systemu net-billingu dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw?

Tak, Ministerstwo Klimatu i Środowiska prowadzi na bieżąco analizy systemu net-billing dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Jednak należy mieć na względzie, że prowadzone symulacje funkcjonowania przykładowych instalacji prosumenckich zakładają konieczność właściwego projektowania instalacji z uwzględnieniem indywidualnego poziomu zużycia energii. W celu promocji właściwych praktyk, od kilku miesięcy funkcjonuje dedykowana strona internetowa, która ma pomóc w zrozumieniu funkcjonowania obecnego systemu rozliczeń: <https://www.gov.pl/web/klimat/prosument>.

Generalnie system opiera się na mechanizmach rynkowych, które motywują do racjonalnego zarządzania energią. Energia wprowadzana do sieci w godzinach największej podaży jest wyceniana niżej, co zachęca do zwiększania autokonsumpcji i magazynowania nadwyżek. Takie działanie nie tylko zwiększa opłacalność inwestycji w mikroinstalacje, ale również wspiera rozwój technologii magazynowania energii i inteligentnych systemów zarządzania.

Jednocześnie obecny system jest korzystny dla systemu elektroenergetycznego, ponieważ ogranicza przeciążenia sieci w południe, poprawia stabilność systemu i zmniejsza koszty bilansowania. W dłuższej perspektywie przyczynia się do efektywnego wykorzystania lokalnych źródeł energii, redukcji strat przesyłowych oraz zwiększenia bezpieczeństwa

energetycznego kraju, a tym samym obniża koszty funkcjonowania systemu dla innych użytkowników.

2. Czy resort rozważa zmianę obecnych zasad rozliczeń na bardziej korzystne i przewidywalne dla prosumentów – np. poprzez wprowadzenie gwarantowanej ceny odkupu energii, możliwości dłuższego okresu bilansowania lub powrotu do rozliczeń ilościowych (net-meteringu)?

Nie jest możliwe wprowadzenie minimalnej ceny odkupu energii od prosumentów oraz przywrócić systemowi ilościowego, ponieważ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (RED II) jasno określa, że wynagrodzenie za wprowadzoną do sieci energię musi odzwierciedlać jej wartość rynkową. W stosownych przypadkach może ono również uwzględniać długoterminową wartość dla sieci, środowiska i społeczeństwa, ale nie przewiduje się sztywnej minimalnej ceny odkupu.

Zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. d RED II: „Państwa członkowskie zapewniają, by prosumenci energii odnawialnej (...) otrzymywali wynagrodzenie, w stosownych przypadkach również z systemów wsparcia, za samodzielnie wytworzoną odnawialną energię elektryczną, którą wprowadzają do sieci, odzwierciedlające wartość rynkową tej energii elektrycznej i mogące uwzględnić jej długoterminową wartość dla sieci, środowiska i społeczeństwa”.

Natomiast zgodnie z art. 15 ust. 4 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej, Państwa członkowskie, w których istniejące systemy nie umożliwiają osobnego rozliczania energii elektrycznej wprowadzanej do sieci i zużywanej energii elektrycznej z sieci, nie przyznają nowych praw w tych systemach na okres po 31 grudnia 2023 r. W każdym przypadku wszyscy odbiorcy objęci istniejącymi systemami muszą mieć, w każdej chwili, możliwość wyboru nowego systemu, który rozlicza oddzielnie energię elektryczną wprowadzaną do sieci i zużywaną energię elektryczną z sieci jako podstawę obliczania opłat sieciowych.

Powyższe akty mają na celu zapewnienie uczciwej konkurencji na rynku energii oraz uniknięcie mechanizmów, które mogłyby prowadzić do zakłóceń rynkowych. Ustalanie minimalnej ceny odkupu mogłoby ingerować w swobodny handel energią oraz naruszać zasady wolnego rynku, co w konsekwencji mogłoby wpłynąć na stabilność sektora energetycznego i prowadzić do wzrostu kosztów dla wszystkich odbiorców.

Wprowadzenie dłuższego okresu bilansowania, choć pozornie korzystne dla prosumentów, może prowadzić do niepożądanych skutków systemowych przede wszystkim do zwiększonego obciążenia sieci elektroenergetycznej w godzinach szczytowej produkcji, co utrudnia bilansowanie i może generować dodatkowe koszty operacyjne.

Z perspektywy resortu kluczowe jest tworzenie warunków, które zachęcają prosumentów do zwiększania autokonsumpcji, magazynowania energii oraz racjonalnego zarządzania zużyciem. Takie podejście nie tylko zwiększa opłacalność inwestycji w mikroinstalacje, ale również wspiera transformację energetyczną i poprawia bezpieczeństwo energetyczne kraju.

3. ***Czy ministerstwo planuje wprowadzenie regulacji zapewniających kontynuację rozliczania energii po upływie 15-letniego okresu obowiązywania umów prosumenckich zawartych w systemie net-meteringu? oraz***
4. ***W jakim terminie prosumenci mogą spodziewać się przedstawienia przez resort konkretnych propozycji legislacyjnych dotyczących zasad funkcjonowania po zakończeniu obowiązujących umów?***

Ministerstwo Klimatu i Środowiska monitoruje sytuację prosumentów, w tym kwestie związane z zakończeniem 15-letniego okresu obowiązywania umów zawartych w systemie net-meteringu. Ewentualne decyzje dotyczące dalszego sposobu rozliczania energii po tym okresie zostaną podjęte w odpowiednim czasie, z uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań rynkowych, technologicznych oraz systemowych.

5. ***Kiedy zostanie ogłoszony nowy program dofinansowania przydomowych magazynów energii i jakie będą jego szczegółowe założenia, w tym wysokość wsparcia oraz grupy beneficjentów?***

Obecnie prowadzone są analizy oraz prace koncepcyjne dotyczące nowego zakresu programu wsparcia dla prosumentów w obszarze przydomowych magazynów energii. Głównym celem nowego programu będzie zwiększenie efektywności wykorzystania energii z odnawialnych źródeł poprzez jej magazynowanie, co przyczyni się do stabilizacji pracy sieci elektroenergetycznej oraz zwiększenia konsumpcji energii odnawialnej w gospodarstwach domowych.

Wstępnie planowany termin uruchomienia programu to I połowa 2026 roku. Szczegółowe założenia, w tym wysokość dofinansowania oraz katalog beneficjentów, zostaną opublikowane po zakończeniu prac nad dokumentacją programową.

6. ***Czy planowane jest połączenie programu dopłat do magazynów energii z istniejącymi mechanizmami wsparcia (np. „Mój Prąd” lub „Czyste Powietrze”), tak aby zapewnić kompleksowe podejście do rozwoju energetyki prosumenckiej?***

Na obecnym etapie nie przewiduje się integracji takich programów, jak „Mój Prąd” czy „Czyste Powietrze”. Wynika to z odmiennej specyfiki oraz priorytetów realizowanych przez poszczególne programy. „Mój Prąd” koncentruje się głównie na wsparciu mikroinstalacji fotowoltaicznych i urządzeń zwiększających autokonsumpcję energii, natomiast „Czyste Powietrze” jest ukierunkowane na poprawę efektywności energetycznej budynków i zastępowanie emisyjnych indywidualnych źródeł ciepła.

Różnice dotyczą również sposobu udzielania wsparcia finansowego:

- „Mój Prąd” działa w formule refundacji – beneficjent otrzymuje środki po zakończeniu inwestycji i jej rozliczeniu.
- W związku z dużo większym średnim kosztem inwestycji finansowanych z programu „Czyste Powietrze”, a także ukierunkowaniem wsparcia na osoby o niższych dochodach, umożliwiono wypłatę zaliczki na realizację przedsięwzięcia, co ułatwia rozpoczęcie prac bez konieczności ponoszenia pełnych kosztów z własnych środków.

- W programie „Czyste Powietrze”, zastosowano również kryterium dochodowe: im niższe dochody gospodarstwa domowego, tym wyższy poziom wsparcia, co ma na celu zwiększenie dostępności programu dla osób o ograniczonych możliwościach finansowych.

Utrzymanie odrębności programów pozwala na skuteczniejsze adresowanie potrzeb różnych grup odbiorców oraz zapewnia większą elastyczność w realizacji celów transformacji energetycznej. Jednocześnie analizowane są możliwości zapewnienia komplementarności działań, tak aby beneficjenci mogli w sposób spójny korzystać z różnych form wsparcia w zakresie rozwoju energetyki prosumenckiej.

7. Jakie działania planuje resort, aby zwiększyć elastyczność krajowego systemu elektroenergetycznego i uniknąć konieczności odłączania instalacji OZE, w tym prosumenckich, w okresach nadprodukcji energii?

Trzeba podkreślić, że zadanie w tym zakresie obecnie leżą w kompetencjach Ministerstwa Energii, jako wiodącego w sprawach funkcjonowania Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Na podstawie wkładu uzyskanego z ME, trzeba podkreślić, że elastyczność systemu elektroenergetycznego to jego zdolność do szybkiego dostosowywania się do zmian w podaży i popycie na energię elektryczną. Jest kluczowa dla transformacji energetycznej w kontekście rosnącego udziału w systemie elektroenergetycznym energii wytwarzanej przez OZE, ponieważ OZE charakteryzuje się częstymi zmianami ilości wytwarzanej energii elektrycznej, co jest uzależnione od warunków pogodowych. Taki profil wytwarzania jest niedopasowany do charakterystyki zapotrzebowania na energię elektryczną wykorzystywaną przez odbiorców końcowych. Kluczowym wyzwaniem dla elastyczności krajowego systemu elektroenergetycznego (dalej: KSE) jest przenoszenie momentu wykorzystania nadwyżek wytwarzanej energii elektrycznej z okresów nadwyżek (np. wietrznych nocy, słonecznych dni), kiedy sieć nie jest w stanie w całości przyjąć wytworzonej energii elektrycznej, na okresy wysokiego zapotrzebowania.

Ważną rolę w tym procesie odgrywają magazyny energii, które pozwalają na odroczenie wykorzystania wytworzonej energii elektrycznej.

Elastyczność systemu elektroenergetycznego może być rozpatrywana w trzech obszarach: rynkowym (odnoszącym się np. do usług elastyczności czy umów z ceną dynamiczną), sieciowym (odnoszącym się np. do elastycznych umów przyłączenia, zwiększenia dostępności informacji o możliwości przyłączenia do sieci) oraz taryfowym (odnoszącym się np. do kształtowania taryf w sposób uwzględniający czas zużycia energii elektrycznej oraz lokalizacji w sieci).

W warunkach funkcjonowania rynku energii elektrycznej, w okresach nadwyżki podaży energii elektrycznej ponad popyt, podstawowym środkiem równoważenia bilansu powinny być środki rynkowe, tj. zasoby dostępne na rynku bilansującym, który jest administrowany przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego (dalej: OSP). Nierynkowe redysponowanie źródeł OZE, polegające m. in. na wskazanym w interpelacji odłączaniu instalacji OZE, jest środkiem interwencyjnym tzw. „ostatniej szansy”, które spośród dostępnych środków interwencyjnych jest wykorzystywane jedynie w sytuacji, w której operator wykorzystał wszystkie inne możliwe sposoby zbilansowania pracy KSE, takie jak zmniejszenie wytwarzania energii elektrycznej w krajowych elektrowniach systemowych czy międzyoperatorski eksport nadwyżek energii elektrycznej do sąsiednich systemów.

Skala stosowania tego środka powinna maleć wraz z rozwojem środków rynkowych oraz zwiększenia współpracy instalacji OZE z magazynami energii (w tym instalacji hybrydowych), a przede wszystkim wskutek zwiększania elastyczności KSE.

W zakresie sieciowego aspektu elastyczności systemu elektroenergetycznego warto wskazać obecnie procedowany przez Ministerstwo Energii projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (nr w wykazie prac UC84), który przechodzi kluczowy etap uzgodnień przed skierowaniem go na posiedzenie Rady Ministrów.

W ustawie tej mają znaleźć się rozwiązania upraszczające proces przyłączeniowy, optymalizujące wykorzystanie istniejącej infrastruktury sieciowej i zwiększające liczbę obiektów możliwych do przyłączenia do sieci elektroenergetycznych, ponadto rozwiązania mające na celu usprawnienie procesu planowania rozwoju sieci elektroenergetycznej i czasu przyłączenia, a także rozwiązania zwiększające transparentność procesu przyłączeniowego.

Projekt rozszerza m.in koncepcję i formułę tzw. cable pooling przez umożliwienie realizacji wszelkich instalacji w formule współdzielenia przyłącza. Rozszerzenie wykorzystania narzędzia cable pooling może znacząco zwiększyć efektywność wykorzystania sieci oraz poprawić zarządzanie mocą przyłączeniową. Wprowadzenie zmian, które umożliwią szersze zastosowanie cable pooling, pozwoli na poprawę efektywności i niezawodności pracy krajowego systemu elektroenergetycznego oraz integrację większej liczby OZE oraz magazynów energii.

W zakresie zwiększenia transparentności oraz przejrzystości procesu przyłączenia do sieci elektroenergetycznych, zaproponowano przepisy obligujące operatorów do tworzenia dostępnych publicznie platform informacyjnych. W systemach tych będą publikowane regularnie aktualizowane informacje, m.in. o dostępnych zdolnościach przyłączeniowych, złożonych wnioskach o określenie warunków przyłączenia, statusie rozpatrywania wniosku, odrzuconych wnioskach o przyłączenie wraz z uzasadnieniem odrzucenia. Wprowadzenie obowiązku publikacji powyższych informacji zapewni większą przejrzystość i efektywność procesu przyłączania do sieci elektroenergetycznej. Publikowanie on-line informacji dotyczącej liczby wniosków o przyłączenie złożonych do danej stacji elektroenergetycznej, rodzaju instalacji i wnioskowanej mocy, będzie wspierać pewność procesu inwestycyjnego. Podmiot planujący złożyć wniosek o określenie warunków przyłączenia będzie mógł dokonać analizy i oszacowania ryzyka odmowy uzyskania warunków przyłączenia i przykładowo wybrać inną lokalizację, w której uzyskanie warunków przyłączenia będzie możliwe.

Do projektu dodano również przepis mający na celu stworzenie podstaw prawnych do oferowania przez operatorów systemów elektroenergetycznych elastycznych umów o przyłączenie do sieci. Umowy takie będą stosowane w przypadku, gdy przyłączenie do sieci elektroenergetycznej w normalnych warunkach nie byłoby możliwe z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury z powodu ograniczenia w przepustowości sieci. Zaprojektowano także przepis umożliwiający operatorom zamkniętych systemów dystrybucyjnych uzyskanie zwolnienia z zakazu posiadania, budowania, obsługiwanego magazynu energii lub zarządzania nim, na mocy decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Dodatkowo, w projekcie UC84 znajduje się również propozycja przepisu regulującego możliwość sprzedaży oraz magazynowania energii elektrycznej w okresie przed uzyskaniem koncesji, w tym w okresie tzw. rozruchu technologicznego, czyli czasie, gdy nowobudowane

jednostki wytwórcze lub magazyny energii elektrycznej prowadzą testy mające zapewnić poprawną pracę na rynku hurtowym energii elektrycznej. Dotychczas energia elektryczna, która była wprowadzana w ten sposób do sieci tworzyła na rynku bilansującym niebilansowanie i kwestia rozliczania takiej energii nie była doprecyzowana w prawie. W związku z prognozowanym wzrostem liczby nowych jednostek wytwórczych oddawanych do eksploatacji, w szczególności jednostek OZE, a w konsekwencji zwiększeniem wolumenu energii elektrycznej wprowadzanej do KSE, regulacje umożliwiające uczestnictwo tych jednostek w rynkach energii elektrycznej pozwolą zapobiec dużemu niebilansowaniu handlowo technicznemu KSE, wymagającemu zastosowania środków interwencyjnych.

Ponadto, w obszarze elastyczności w wymiarze rynkowym należy wskazać, że w Ministerstwie Energii trwają prace nad nowym rozporządzeniem w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (dalej: rozporządzenie systemowe), które na podstawie delegacji z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne ma określić m. in. zakres, warunki i sposób wykorzystania usług elastyczności przez operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego (dalej: OSD), sposób grupowania zasobów wykorzystywanych na potrzeby świadczenia usług elastyczności oraz warunki współpracy pomiędzy operatorami systemów elektroenergetycznych w zakresie wykorzystywania usług elastyczności. Usługi elastyczności, stanowiące nowy segment rynku energii elektrycznej, mają być świadczone przez wytwórców energii elektrycznej, agregatorów, posiadaczy magazynów energii oraz odbiorców końcowych na rzecz OSD i będą służyć zapewnianiu elastyczności systemu dystrybucyjnego oraz wspierać pracę systemu dystrybucyjnego. Projekt rozporządzenia systemowego jest obecnie na etapie prac wewnętrznych w Ministerstwie Energii, ale już teraz prowadzone są prekonsultacje z uczestnikami rynku, aby zapewnić, że przygotowane przepisy będą odpowiadać na zapotrzebowanie rynku.

Sam potencjał elastyczności oraz potrzeby w tym zakresie zostaną określone w ramach dedykowanej oceny potrzeb w zakresie elastyczności. W projekcie UC84 zaproponowano przepisy stanowiące realizację celu zawartego w art. 19e ust. 1 lit. a rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (dalej: rozporządzenie 2019/943), zgodnie z którym Rzeczpospolita Polska wyznaczy OSP jako podmiot odpowiedzialny za analizę potrzeb w zakresie elastyczności, ponieważ analiza ta musi być spójna z oceną wystarczalności zasobów na poziomie krajowym, za którą obecnie jest odpowiedzialny OSP, oraz oceną wystarczalności zasobów na poziomie europejskim, w której przygotowaniu OSP uczestniczy. Wskazany operator opracuje kompleksową ocenę, bazując na danych otrzymanych od operatorów systemów dystrybucyjnych oraz użytkowników systemu, co pozwoli na lepsze planowanie wdrażanych rozwiązań w zakresie elastyczności, które zapewnią większe możliwości dostosowania się KSE do zmienności wytwarzania i zużycia energii elektrycznej w różnych horyzontach czasowych. Zgodnie z przewidywaniami, sprawozdanie ma zostać przedstawione Komisji Europejskiej oraz Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) po raz pierwszy w I połowie 2026 r., a od tego czasu przedmiotowa analiza będzie opracowywana co 2 lata.

Poza przepisami prawa UE działającymi wprost, jakim jest rozporządzenie 2019/943, na poziomie UE kształtowane są również akty wykonawcze i delegowane w obszarze nowego kodeksu sieci - Network Code on Demand Response. Obecnie kodeks ten znajduje się na etapie przygotowań na poziomie europejskim, a w konsultacjach i pracach

przygotowawczych uczestniczą zarówno operatorzy systemów elektroenergetycznych jak i Ministerstwo Energii. Dotychczas przedstawiony projekt – czyli propozycja ACER - przewiduje, że elastyczność może obejmować szerszy zakres niż jest to ujęte w rozporządzeniu 2019/943, co będzie miało przełożenie na regulacje krajowe i będzie w przyszłości wymagać dostosowania prawa krajowego.

8. Jakie działania podejmie ministerstwo, aby wesprzeć regiony objęte transformacją energetyczną – w szczególności województwo śląskie – w rozwoju lokalnych systemów energetycznych, modernizacji sieci i budowie infrastruktury dla prosumentów?

Programy realizowane przez Ministerstwo są dostępne w całym kraju, przy czym w programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) przy wyborze projektów preferowane są inwestycje na obszarach strategicznej interwencji wskazanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR), z terenu województwa śląskiego i w Polski Wschodniej.

Jednocześnie należy podkreślić, że województwo śląskie korzysta z dedykowanego wsparcia w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (JTF – Just Transition Fund), który w tym regionie jest największy spośród wszystkich objętych tym mechanizmem w Unii Europejskiej.

Środki JTF umożliwiają finansowanie działań związanych z:

- rozwojem lokalnych systemów energetycznych,
- modernizacją sieci elektroenergetycznych,
- budową infrastruktury dla prosumentów i integracją odnawialnych źródeł energii.

Środki te umożliwiają finansowanie działań związanych z rozwojem lokalnych systemów energetycznych, modernizacją sieci oraz rozbudową infrastruktury prosumenckiej. Dzięki tym inicjatywom regiony górnicze, w szczególności województwo śląskie, mają możliwość dywersyfikacji gospodarki, rozwoju nowych technologii energetycznych oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego mieszkańców.

Za koordynację i wdrażanie JTF w Polsce odpowiada Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR), które współpracuje z Komisją Europejską oraz władzami regionalnymi w zakresie przygotowania i realizacji Terytorialnych Planów Sprawiedliwej Transformacji.

Z wyrazami szacunku

Paulina Hennig-Kloska
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM